

Školitelský posudek na bakalářskou práci Barbory Seidlové – **Lidožravci: historie a perspektiva konfliktního vztahu člověka a největších predátorů planety**

Bakalářská práce Barbory Seidlové se formou literární rešerše zabývá lidožravými predátory, jedním z nejpozoruhodnějších a nejcitlivějších vztahů mezi člověkem a divokou přírodou. Tento human-wildlife konflikt nenabývá tradiční formy socio-ekonomických ztrát, ale šokující formy přímé predace a zabíjení, které je v konečném důsledku reciproční v prapůvodním smyslu slova „oko za oko, zub za zub“, nezřídka s rozšířenou působností. To představuje zásadní problém na úrovni ekosystémů, neboť lidožravé druhy jsou na samém vrcholu trofických pyramid příslušných společenstev, obvykle jde o druhy klíčové, jejichž populace jsou na trvalém ústupu (typicky tygři, žraloci, aj.). Najít do budoucna udržitelné řešení pro trvalé soužití lidožravých predátorů a lidí je velkou výzvou pro globální ochranu přírody i pro orgány státní správy řady států světa.

Ačkoli mediální pozornost útokům lidožravých predátorů je zcela extrémní (viz např. útok žraloka v červnu 2023 v Egyptě; útoky medvědů na Slovensku v roce 2024), z vědeckého hlediska je téma nesnadno uchopitelné, patrně především kvůli malému množství dobře zdokumentovaných pozorování (z celé řady nejrůznějších důvodů). I tak se studentce, Barboře Seidlové, podařilo na dané téma nashromáždit 70 zdrojů, z nichž většina je obsažena v databázi WoS.

Přes patrně značné podhodnocení oficiálně uváděných údajů z předložené práce jednoznačně vyplývá, že roční počty obětí, které mají na svědomí lidožraví predátoři, je mnohem nižší, než např. kolik lidí ročně ušlapou v Africe sloni, nebo kolik lidí každoročně zahyne jen v Česku v důsledku dopravní nehody. Riziko predace má také své globální zákonitosti. Z nashromážděných údajů např. vyplývá, že nejvyšší pravděpodobnosti útoku lidožravého predátora je vystaven muž v Indii, vesničan, dřevorubec nebo rybář, který vykonává svou profesi v některém z národních parků. Naopak žena, intelektuálka v Paříži, může stejné riziko podstoupit pouze ve chvíli, když skočí v ZOO do lví klece nebo do jezírka s krokodýly, nejlépe těsně před obvyklou dobou jejich krmení. Útoky lidožravých predátorů držených v zajetí jsou podobně časté jako útoky ve volné přírodě.

Pominu-li určitou neobratnost ve vyjadřování, nelogičnost některých výroků a jistou dávku pisatelské naivity, mohu konstatovat, že bakalářská práce Barbory Seidlové splňuje požadavky kladené na práce řešené na Ústavu pro životní prostředí PřF UK, a v tomto smyslu ji doporučuji i ke kladnému hodnocení.

V Praze, 24. května 2024

doc.RNDr. Martin Čech, Ph.D.

Univerzita Karlova
Přírodovědecká fakulta
Ústav pro životní prostředí

&

Biologické centrum AV ČR, v.v.i.
Hydrobiologický ústav

&

02/19 ZO ČSOP Alcedo